

Szívritmus-szabályozó (pacemaker)

Ha állandóan vagy időnként kórosan lassú vagy szabálytalan a szív működés, ha az EKG bizonyos kóros eltéréseket mutat, az egyszerű műtéttel beültethető elektromos szívritmus-szabályozó (pacemaker, ejtsd: pészmekeer) segít megelőzni a tüneteket, rosszuléteket, akár a hirtelen szívhalált. Magyarországon évente több ezer beteg kap szívritmus-szabályozót.

A készülék működése, beültetése

A pacemaker a szív saját ingerképző és ingerületvezető rendszerének működési zavarait küszöböli ki. A készüléket kisebb műtéttel ültetik be a mellkas bőre alá. A szövetbarát tokban lévő, sok évig működő elem akkor ad le impulzust, ha a vénákon keresztül a szív üregeibe vezetett elektródok bizonyos időn belül nem érzékelnek szív-összehúzódást. Van olyan pacemaker, amelyik érzékeli a beteg fizikai igénybevételének változásait, és nagyobb terheléskor gyakrabban ad le impulzusokat, hogy a szív kielégítse az izmok fokozott oxigénigényét.

Az együregű pacemakerek csak egy pitvar vagy egy kamra működését érzékeli és szabályozzák közvetlenül, a gyakrabban használt kétüregű ritmusszabályozóknak pitvari és kamrai csatlakozásuk is van, a háromüregű (ún. reszinkronizációs) pacemakerek pedig egy pitvarral és a két kamrával állnak közvetlen kapcsolatban.

A pacemakert rendszeresen ellenőrizni kell, és időnként szükség lehet a készülék átprogramozására vagy az elem cseréjére, ami rendszerint egészen egyszerű műtéti beavatkozás. A „távellenőrzés”, amely megkíméli a beteget az utazástól, hazánkban még nem terjedt el.

Kinek van szüksége pacemakerre?

Ha az állandósult lassú szívverés tüneteket – pl. fáradtságérzést, gyengeséget, légszomjat, szédülést, esetleg olykor eszméletvesztést – okoz, feltétlenül indo-

kolt a szívritmus-szabályozó beültetése. Az időszakosan lelassuló szívritmus is elegendő ok a mesterséges ritmusszabályozásra, amennyiben igazolhatóan együtt jár a felsorolt tünetekkel vagy azok egy részével. Annak bizonyítására, hogy a tünetek a lassú szívritmus következményei, esetleg folyamatosan működő vagy házilig aktiválható eseményrögzítővel kell ellátni a beteget.

Szintén meg kell fontolni a ritmusszabályozó beültetését, ha a betegnek időnként hosszabb ideig (>6 mp) kihagy a szívverése. Más, gyakori vagy ritka szívritmuszavarokat is lehet pacemaker beültetésével kezelni. Ha a fő cél az életet közvetlenül veszélyeztető kamraremegés (kamrafibrilláció) elhárítása, ez pacemakerhez hasonló elektromos berendezés, ún. kardioverter defibrillátor (ICD) behelyezésével történhet.

Mire figyeljen a pacemakeres beteg?

A pacemakerrel élő betegek a műtéti seb begyógyulása után általában nyugodtan végezhetnek minden olyan tevékenységet, amit a kardiológiai alapbetegségük megenged. Alkalmask lehetnek ipari, mezőgazdasági, irodai vagy háztartási munkára, élhetnek nemi életet, vezethetnek autót, utazhatnak bármilyen közlekedési eszközön, és sportolhatnak is. Nem befolyásolja a pacemaker működését a tévé, számítógép, mosógép, porszívó. Mikrohullámú sütőt is használhat a beteg, ha a működtetése közben nem áll elé.

Az MRI-berendezés és a repülőtéri fémdetektor „megbolondíthatja” a szívritmus-szabályozót!

Mobiltelefon, hajszárító, villanyborotva, forrasztópáka ne kerüljön a pacemaker közvetlen közelébe. Karnyújtásnyinál nagyobb távolságban nem veszélyes az elektromos fűrógép, fűnyíró, hangszóró, elektromos melegítő.

Az autót használó pacemakeres betegek sosem szabad működő motor fölé hajolnia. A hagyományos pacemakerrel élő betegeknek el kell kerülniük a repülőtereken, védett épületek bejáratánál elhelyezett fémdetektorokat, és nem szabad mágnesesrezonancia-vizsgálatot (MRI) végezni rajtuk, mert az erős elektromágneses tér megzavarja a berendezés működését. Az utóbbi időben kifejlesztettek ún. MRI-kompatibilis pacemakereket is.

A ritmusszabályozóval élő beteg mindig tartson magánál egy kártyát, amelyről leolvasható a beültetett berendezés típusa, a beültetés időpontja, a kezelőorvos elérhetősége.

Ez a tájékoztató nem helyettesíti az orvosi kezelést. A betegek számára készített másolatoktól eltekintve felhasználása csak a kiadó írásos hozzájárulása nyomán engedélyezett.